

Dansk, 1.-2. og 3.-5. klasse
Omfang: 2-4 lektioner

Mød Ugandas børn

Årets organisation WWF Verdensnaturfonden har udarbejdet tre meget fine portrætter af børn, der bor forskellige steder i Uganda. Du finder dem på U-landskalenderens hjemmeside under temaet 'Ugandas børn'.

Hvert portræt består af film, fotoalbum, korte tekster, en vennebog og et tidshjul, der viser barnets dag. De bringer dine elever tæt på de ugandiske børns hverdag, så de kan deltage i en samtale om forskelle og ligheder i levevilkår.

I opgavearket her får du forslag til, hvordan I kan arbejde med materialet. Både i klassen og på tværs af klasser og klassetrin.

Tip: Alle fotos i 'Ugandas børn' kan du også finde i 'Billedbanken i læreruniverset'. Her kan du downloade dem, hvis I har brug for at printe dem eller bruge dem i digitale præsentationer.

Inspiration til læringsmål

- Eleverne får indblik i børns liv og hverdag i Uganda.
- Eleverne får indblik i forskelle og ligheder i børns levevilkår forskellige steder i verden.
- Eleverne reflekterer over, hvordan de selv bruger deres dag.

Inspiration til tegn på læring

- Eleverne kan fortælle om forskelle og ligheder på livet som barn i Danmark og i Uganda.
- Eleverne kan udfylde en vennebog og et tidshjul.
- Eleverne kan reflektere over forskelle og ligheder i børns hverdagsliv på baggrund af tidshjulet.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Dansk efter 2. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 2: Eleven kan deltage i enkel fortolkning / Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Perspektivering 1: Eleven kan sætte tekstens tema i relation til eget liv / Eleven har viden om måder at sammenligne tekster med egne oplevelser
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Præsentation og evaluering 1: Eleven kan præsentere sit produkt i nære sammenhænge / Eleven har viden om enkle præsentationsformer

Dansk efter 4. klasse		
Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Forberedelse 1: Eleven kan strukturere sin baggrundsviden / Eleven har viden om metoder til strukturering af viden
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer	Præsentation og evaluering 1: Eleven kan udføre en mundtlig fremlæggelse / Eleven har viden om metoder til mundtlig formidling
Natur/teknologi efter 4. klasse.		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Mennesket 1: Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres / Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden

Opgaven

Fælles for 1.-5. klasse

Introduktion til Uganda

Hvis ikke eleverne allerede har stiftet bekendtskab med Uganda, kan du indlede med at fortælle lidt om landet. I lærervejledningens faktasektion finder du den baggrundsviden, du har brug for. Hvis du har brug for at vise billeder på storskærmen imens, findes de fleste billeder fra lærervejledningen og elevbogens mange fakta-fotos klar til visning i hjemmesidens lærer-univers under "Billedbank". Du kan også bruge billedserierne og de små film, som ligger på 'Opdag Uganda' på hjemmesiden til at introducere landet. I Filmbanken ligger der andre korte film om Uganda.

Vis eleverne vej til portrætterne på hjemmesiden:

De tre børneportrætter, I nu skal arbejde med, ligger på hjemmesiden (2024.u-landskalender.dk) under fanen 'Ugandas børn'. Vis eleverne, hvordan de finder siden. Vis dem også, at 'Ugandas børn' rummer tre forskellige børneportrætter, der hver består af små film, billeder og tekst plus en vennebog og et tidshjul om hver af dem.

Her er børnene, I møder:

- **Jania på 11 år** bor i et lille hus med bliktag i en fiskerlandsby i et område med en masse vilde dyr som flodheste, elefanter og løver. Hun hjælper sine forældre med at rense og sælge fisk på det lokale marked, men hun drømmer om at blive sygeplejerske, så hun gør sig umage i skolen.
- **Courage på 12 år** bor i en lille landsby i de grønne Rwenzori-bjerge, hvor han går i Grøn skole. Her lærer han, hvordan skolen og landsbyen sikrer sig mod oversvømmelser. Han elsker at spille fodbold, og så har han et dyr med at få familiens geder til at makke ret.
- **Daniel på 11 år** bor i en lidt større provinsby tæt på bjergene. Han bor i et hus af mursten, og faderen har en bil, som han bliver kørt til skole i hver morgen. Hans kæreste eje er en cykel, som han cykler rundt på, og som får lov at stå inde i hans værelse om natten.

Arbejdsproces for 1.-2. klasse

1. Udforsk portrætterne – sammen eller i grupper

Arbejd med de tre portrætter. Her er forslag til, hvordan det kan gøres.

A) Hvis I vil gøre det sammen i klassen:

- Undersøg ét portræt ad gangen sammen på storskærmen. Svar på elevernes spørgsmål undervejs, så I får talt om børnenes liv i Uganda.
- Slut hvert portræt af med at lave en planche med overskriften 'Hvad lagde vi særligt mærke til'. Lad eleverne byde ind med, hvad de har bemærket ved dette portræt.
- Perspektivér hele tiden til elevernes egne forhold. Det kan handle om skolegang, omgivelser, hjem, fritid og familie mv.
- Når I har lavet en færdig planche, kan I gå videre til næste portræt. Sammenlign også gerne portrætterne på tværs: Er der forskel på, hvordan familierne bor, hvordan familierne er sammensat, og er det forskelligt, hvad de tre børn interesserer sig for?

B) Hvis I vil arbejde i grupper:

- Dan grupper à to-tre elever.
- Hver gruppe skal vælge et af portrætterne, de vil gå i dybden med, men sørg for, at alle tre portrætter bliver valgt af mindst en af grupperne.
- Hver gruppe skal blive enige om 3-5 ting, de særligt har bemærket i deres arbejde med portrætterne. Hvis de kan løse opgaven på skrift, kan du printe elevarket ud til dem. Det ligger her i dokumentet ('5 ting, vi lagde særligt mærke til'). Alternativt kan de tegne deres opdagelser eller fremlægge dem mundtligt.

2. Fremlæggelse i klassen

Gennemgå gruppernes bemærkninger fælles i klassen, og skriv dem på tavlen eller på en planche. Eller – hvis I arbejdede fælles i klassen – gennemgå klassens fælles plancher.

3. Lav en vennebog

Lad nu eleverne læse vennebøgerne, der også findes på hjemmesiden inde ved hvert af de tre børn. Det kan enten gøres fælles i klassen eller i små grupper. De ugandiske børns udfyldte vennebøger findes også her i opgavearket, hvis du vil printe dem ud.

- Lad så eleverne udfylde deres egne vennebøger. Sidst i dette opgaveark er der en tom vennebogs-skabelon til print. Det kan enten gøres på skolen eller som hjemmeopgave, hvor elevernes forældre kan hjælpe til.
- Tal om indholdet i vennebøgerne. Tal særligt om de forskelle og ligheder, der er på, hvad børnene fra Uganda og dine elever har udfyldt

4. Tidshjulet

Lad eleverne gå på opdagelse i tidshjulene for de tre ugandiske børn. Tidshjulene viser de tre børns typiske dag – hvad laver de hvornår?

- Tal om, hvilke forskelle der er i de tre tidshjul.
- Eleverne kan nu udfylde deres egne tidshjul og derefter sammenligne det med børnene i Uganda. Hjælp eleverne med at tegne et lagkagediagram/tidshjul, som de deler op med dagens aktiviteter. Tidshjulet har 24 timer, så hvor mange timer går der med at sove, være i skole, lave lektier, være sammen med venner, spille computer osv.?

5. Tillægsopgave: Lav en flot fotohistorie om børnene i Uganda

Hvis I ikke har arbejdet med digitale fotohistorier på hjemmesiden, så er det en oplagt mulighed at afslutte forløbet med. De tre ugandiske børn, I har arbejdet med, optræder ikke her, men eleverne kan lave mere generelle fotohistorier om børns levevilkår i Uganda. I Filmbanken på hjemmesiden ligger der en tutorial-video, hvor du kan se, hvordan værktøjet fungerer. Den kan du også vise eleverne. Der er også en god beskrivelse af værktøjet i lærervejledningen.

Arbejdsproces for 3.-5. klasse

1. Tal om, hvad levevilkår er

Hvad er levevilkår, og hvad betyder de for vores muligheder? Hvis man gerne vil have et indtryk af menneskers levevilkår – og sammenligne dem – så er det en god mulighed blot at kigge på konkrete beskrivelser af hverdagslivet med de daglige gøremål. Det giver en ret god fornemmelse af, hvordan levevilkårene er i Danmark og andre steder i verden, når man får at vide fx:

- Hvor og hvordan de bor.
- Hvilken mulighed de har for at gå i skole.
- Hvor meget fritid de har, og hvad de bruger den til.
- Hvor mange penge de har, og hvad de bruger dem til.
- Hvad de drømmer om.
- ... eller hvad med nogle af de ting, de ugandiske børn skriver om i vennebøgerne? Ville eleverne i klassen kunne have skrevet noget af det samme?

2. Klassesamtale om forskelle i levevilkår

Diskuter i klassen, om alle mennesker har de samme levevilkår i Danmark? Her kan du give eksempler på forskelle, som børn i Danmark lever under. Tal også om, hvilke forskelle der er mellem danske børns levevilkår og dem, børnene i Uganda har. Hvad betyder forskellene for de muligheder, som de ugandiske børn har?

3. Udforsk portrætterne

Del klassen op i grupper. Hver gruppe skal udvælge to af portrætterne af de ugandiske børn og derefter udforske, beskrive og sammenligne levevilkårene for de to børn. Som støtte kan du lave print af arket '5 ting, vi lagde særligt mærke til', som er bagerst her i opgavearket. Grupperne skal så have ét ark for hvert ugandisk barn, de arbejder med.

4. Fremlæggelse

Alle grupperne har nu arbejdet med to portrætter af børn fra Uganda, og de har lavet en beskrivelse af børnenes levevilkår. Lad nu grupperne fremlægge deres arbejde for klassen. Tænk eventuelt i kreative måder, de kan fremlægge på.

5. Tidshjulet

Lad eleverne gå på opdagelse i de tre ugandiske børns tidshjul, og tal om forskellene på børnene, og hvad disse forskelle skyldes. Lad eleverne udfylde hver sit eget tidshjul, og sammenlign dem med de ugandiske børns. Samtal så fælles i klassen om ligheder og forskelle og ikke mindst om, hvad der er årsag til forskellene. Som hjemmeopgave kan eleverne lave tidshjul for et eller flere medlemmer af deres egen familie.

Tillægsopgave: Lav en flot 'Børnenes egen U-landskalender' om livet i Uganda

Lad nu eleverne selv lave deres egen digitale u-landskalender. Det er et meget flot produkt, som eleverne bliver stolte af. De tre ugandiske børn, I har arbejdet med, optræder dog ikke her, men eleverne kommer til at arbejde med stof, der er meget nært beslægtet.

Værktøjet til de digitale kalendere er nemt og stort set selvforklarende for eleverne. I Filmbanken på hjemmesiden ligger der en tutorial-video, hvor du kan se, hvordan værktøjet fungerer. Der er også en god beskrivelse af værktøjet i lærervejledningen. Den digitale kalender kan eleverne sende elektronisk til for eksempel forældrene. På den måde får forældrene et spændende indblik i, hvad eleverne har arbejdet med i skolen.

Supplerende for alle klassetrin

FN's Verdensmål: Hvis I på skolen arbejder med FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling, er det også oplagt at bringe dem i spil her. Når I arbejder med de tre ugandiske børneportrætter, er fx disse mål særlig relevante:

Mål 2: Ingen sult. At plante træer (bl.a. frugttræer) og buske samt etablere skole-grøntsagshaver bidrager til bekæmpelse af sult.

Mål 4: Kvalitetsuddannelse. Projektet udvikler undervisningsmaterialer i natur og klima samt træner lærere i at undervise i materialet.

Mål 5: Ligestilling mellem kønnene. Der vil være stort fokus på lige adgang og deltagelse for piger og drenge i de Grønne Skoler.

Mål 13: Klimaindsats og Mål 15: Livet på land. Fokus på natur og klima i hele projektet vil bidrage til øget biodiversitet på land og øget klimahandling samt modstandsdygtighed med plantning af skovområder på skolerne.

Mål 17: Partnerskaber for handling. En stor del af projektet består i at opbygge partnerskaber mellem skoler, distriktsmyndigheder og regeringen.

Børnekonventionen: Børnekonventionen handler om børns grundlæggende rettigheder, og den kan også inddrages. Den finder I på Børnerådets hjemmeside www.boerneraadet.dk.

5 ting, vi lagde særligt mærke til

5 ting, vi lagde særligt mærke til, da vi arbejdede med portrættet om _____

1. _____

2. _____

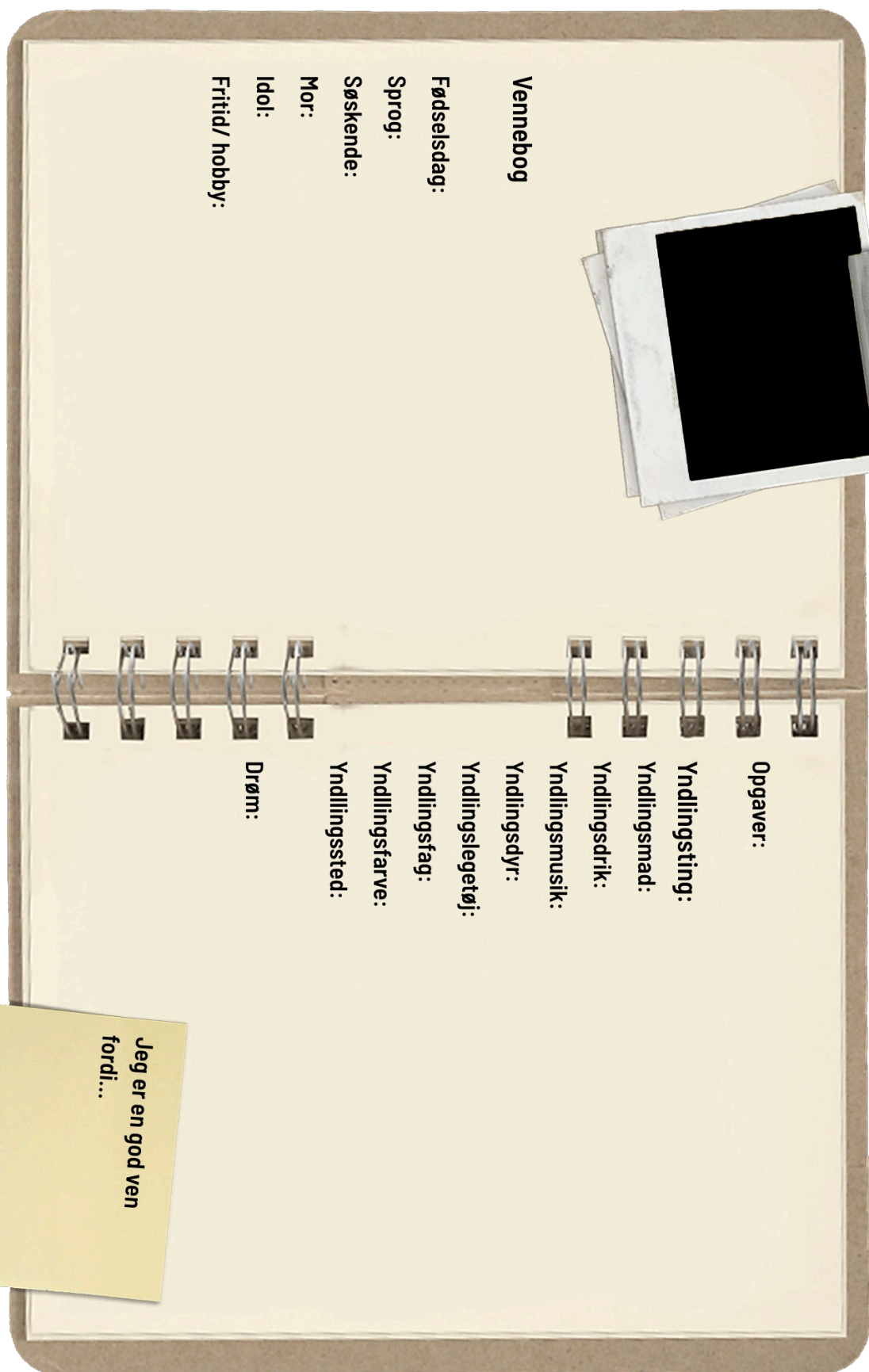
3. _____

4. _____

5. _____

Min vennebog

Jeg er en god ven
fordi...

Janias vennebog

Courages vennebog

Denne vennebog tilhører

Navn og alder: *Courage, 12 år*

Fødselsdag: *5. september*

Sprog: *Engelsk og Lukonzo*

Søskende: *Syv søskende på 17, 15, 8, 6, 4, 2 år og 6 måneder*

Hvad laver din mor: *Passer børn, laver mad og vasker tøj*

Idol: *Min bedste ven, Charles*

Hvad laver du i fritiden: *Spiller volleyball og fodbold*

Pigter: *Vasker op, henter vand, henter geder*

Favorit mad: *Kassava og bønner*

Favorit drik: *Sodavand*

Favorit legetøj: *Jeg drømmer om at få noget legetøj*

Favorit dyr: *Køen. Den giver os mælk og kød*

Religion: *Kristen*

Favorit musik: *Gospel*

Yndlingsfag i skolen: *Løb og engelsk*

Yndlingsfarve: *Gul. Den minder om solen, og at vi bor på ækvator. Jeg elsker solskin*

Favorit sted: *Skolen og kirken*

Jeg drømmer om at blive: *Advokat og dommer, så jeg kan sætte de kriminelle i fængsel*

Hvordan er du en god ven?

Hvis jeg har en sodavand eller lidt lommepenge, så deler jeg med min bedste ven, Charles.

Daniels vennebog

Denne vennebog tilhører

Navn og alder: Daniel, 10 år

Fødselsdag: 4. december

Sprog: Engelsk

Søskende: Storebror Blessed, 12 år og lillesøster Hossana, 4 år

Hvad laver din mor: Handler med vanilje og går i skole for at blive reddgiver

Idol: Jay – en sej dreng fra en magisk tegnefilm!>

Hvad laver du i fritiden: Leger med min søster og cykler ture

Pliqter: Vasker op, passer min søster, handler for min mor, fejer og vasker gulv

Favorit mad: Pomfritter med kylling

Favorit drik: Vand. For man bliver meget tørstig af pomfritter

Favorit legetøj: Transformer

Favorit dyr: Løver. Fordi de er sjældne, og jeg kun har set en på tv

Religion: Kristen

Favorit musik: Sangen Despacito af Luis Fonsi

Yndlingsfag i skolen: Gymnastik og kaptløb

Yndlingsfarve: Grøn. Jeg elsker, at det er grønt omkring mig

Favorit sted: En lille park på den anden side af vejen

Jeg drømmer om at blive: Læge. Min onkel er læge. Det føles godt at hjælpe andre

Hvordan er du en god ven:
Jeg hjælper mine venner og deler, hvis
jeg har noget at dele

